

Vil ha svar om norsk jordbruk

Vossebonden Lars Istad tjener mindre i dag enn for 15 år siden. Slik kan det ikke fortsette. Derfor vil han vite hva slags matproduksjon Norge skal ha i fremtiden.

MAGNE REIGSTAD
magne.reigstad@bt.no

– Vi har råd til å kjøpe all mat landet trenger ute, men da blir Norge til gjengjeld helt avhengig av import. I andre land skjelver de ved tanken på å havne i en slik situasjon. Det må være politisk vilje og politisk mot til å holde liv i norsk landbruk, sier Lars Istad.

I går utfordret bonden på Kinne landbruks- og matminister Lars Peder Brekk til å formulere

krystallklare prioriteringer i den kommende landbruksmeldingen. Statsråden var i Bergen for å høre hva landbruksmiljøet på Vestlandet tror vil berge fremtidens jordbruk og livet i bygdene.

Vekk med et pennestrøk

– Vi kan legge ned norsk landbruk med pennestrøk. Det er bare å fjerne importvernet for landbruksprodukter, men dette er en usolidarisk handling overfor den millarden av jordens befolkning som sulter, sier Brekk.

Melkebonden og statsråden er allerede enige om at landbruks-samvirket både skal og må bestå.

Her snakker vi om de bedriftene bøndene selv eier, eksempelvis Tine, Nortura og Felleskjøpet.

Og begge mener at de fire butikkjedene som styrer over 99

prosent av norsk dagligvarehandel, må ta et større samfunnsansvar. I dag finnes det gulost

med kjedenes egne merker i kjølediskene, men osten er produsert i Tyskland.

Tenker bare profitt

– Kjedene har ingen interesse av at varene deres skal produseres i Norge. Kortsiktige profittensyn står sterkest i styringen av kjedene. Men vi må ikke glemme at bøndenes samvirkebedrifter – for eksempel meieriene, representerer viktige industriarbeidsplasser i bygdene, sier Istad.

– Og hvem andre vil påta seg å hente råvarene i utkantene? De private går til dem som lig-

ger nærmest anleggene deres, mener vossebonden som svarer for 210.000 liter av melkeproduksjonen i Hordaland.

I nøkkelrolle

Statsråden begrunner nøkkelrollen til bøndenes bedrifter slik:

– De sikrer at markedet fungerer, at bøndene får de målpriser som er avtalt i jordbruksavtalen. Bondesamvirket er samfunnsaktører og viktige elementer i verdikjeden, og det må de store kjedene forholde seg til, sier Brekk som presiserer at samvirkebedriftene selvsagt må drive rasjonelt og ha en hensiktsmessig struktur.

Statsråden kjenner seg ikke trygg på hvordan prisene til forbruker blir satt når all makt i realiteten ligger hos fire innkjøpssejere.

– Men de store kjedene er viktige medspillere. Det er de som møter forbrukerne. Og vi vet at norske kunder foretrekker norske varer, se bare på hva som skjedde med Lidl, sier Brekk som gir honnør til butikkene som tar inn økologiske matvarer og tilbyr kortreist mat.

Kortsiktige profittensyn står sterkest i styringen av kjedene.

LARS ISTAD, BONDE